

Joseph. et ab alio fecundata. scilicet a spiritu sancto.
 Quedam tamen ecclesie ad hoc ut in credul
 maior certitudo sit premittunt prophetiam propter
 syon re. que est psal. lxxij. c. in quo ostendit ipse
 fore nasciturum. Natus autem est ut populum
 saluum faceret et terre iniquitatem deleteret. hoc
 die in spe per sacramenta gratie mane in re per
 revelationem glorie. hoc patet in introitu. et
 in gradu. hodie scietis exo. xvj. c. et in alla
 crastina. Quidam tamen dicunt alleluia. ave maria.
 et hoc quando vigilia est in dominica. Tunc enim
 dicit alleluia. propter resurrectionem domini. Tunc
 etiam patet in postcommunione Reuelabitur
 que est psal. xl. ca. Sed quia in eius incarnatione
 erat futura iudeorum dispersio. ideo in gra
 duali subditur versus Qui regis. in quo pro eis
 oratur. quantus sit ostendit ps. Qui ad introitum
 cantatur scilicet. domini est terra. de quo etiam
 sumit offerenda Tollite portas. In vespere
 autem vigilie natalis domini dicunt quidam psal
 mos. lau. pueri. lau. do. oes gentes. lauda ania
 mea. d. lau. d. q. bonus. et lauda iherusalem. in
 quibus inuitamur ad laudes. Alij vero dicunt
 Laudate pueri dominum. Qui confidunt. Incon
 uertendo. Memento domine. et Benedictus dominus
 Et merito quia primus deuotus inuitat ad laudam
 dum iugiter et predicandum. Secundus inuocat
 in deo confidete. In tribus sequentibus redditur
 quare laudibus sit inuitandum et in domino confi
 dendum. scilicet quia nostram captiuitatem conuertit et
 multum magnificauit. quia promissa compleuit dum
 fructum ventris dauid super sedem eius consti
 tuit. quia inclinavit celos atque d. Qui demum
 alto manum suam emittet. ut nos eripiat ab a
 quis multis. et a filiis alienis. Vespere iste autem
 priuilegiatus est. quia cum cetera officia vesp
 tina propter superueniens festum mutantur. iste non
 mutat. In vigilijs etenim aliorum festorum. capi
 tulum. ymnus. antiphona et collecta. In alijs
 etenim ecclesijs totis vespere diei expletis so
 limodo an. et collecta de sequenti festo dicitur
 eo quod dominus in vespere. id est vltima etate
 mundi venit ad saluandum saltim reliquias ge
 neris humani.

De officio natalis domini

Quicumque in officio natalis domini di
 cuntur de exultatione natiuitatis sunt
 quia sicut cantatur in responso. De
 scendit de celis christus. id est de sinu pa
 tris ut apparet et visibilis. Vnde egressus eius a
 patre. id est ab occulto et intimo patris. Sequitur
 Introit. scilicet pro aurem virginis. id est
 per fidem que est ex auditu. Sicut legitur in epis
 tola ad rom. Vnde cum dixit ei angelus. Spiritus
 sanctus superueniet in te. spiritu sancto acquies
 uit. Iuxta illud in cantico. Pessulum ostij mei ape
 rui dilecto meo ostium desiderium est. pessulum
 discrecio quasi pro discrecioem aperui desiderium
 meum dilecto meo. et hoc audito dixit. Ecce an
 gilla domini. non sicut eua que fregit pessulum

quando voluit esse sicut deus. Introiuit dico
 utrum virginis in quo accepit carnem nostram.
 et exiit per portam clausam in regione nostram
 de hac porta dixit ezechiel. Porta hec clausa
 erit in eternum. et exiit de mundo per portam au
 ream. id est caritatem. quia per crucem. Maior
 enim caritatem nemo habet. quam ut am. su.
 po. pro amicis suis. Et est aduertendum quod do
 minus in fine anni nasci voluit ut ostenderet se
 in vltima mundi etate venire. In sexta feria con
 ceptus. In dominica natus. In sexta feria cruci
 fixus fuit et in dominica resurrexit. ut qui ho
 mines in feria sexta blasmatum perdidit in sex
 ta feria liberaret. et qui dixerat in dominica.
 fiat lux in dominica veniens oriens ex alto nos
 illuminaret. hoc dicitur sub ti. de parasceue et
 in nocte natus est. ut se sub carne latentem ve
 nire signaret. vel ut se ad illummandum noctem
 nostram venire monstraret. quoniam habitati
 bus in regione vniuersi. lux orta est eis. Vnde
 ab eius natali dies prolongatur. quia credentes
 in eum ad eternitatis lucem vocantur. Rationa
 biliter itaque nocturna officia celebrantur. Cum au
 tem cetera festa saluatoris. scilicet passio resur
 rectio. ascensio. pentecostes. et alia sint variabilia. quia
 non celebrantur semper in eisdem mensibus. siue in ea
 dem die mensis. Respondeo secundum augustinum.
 hoc festum pertinet ad memoriam tantum. Vnde
 sufficit pro illud memorare quod die mensis christus
 natus fuit. Et ideo semper eadem die mensis ce
 lebratur. licet ipsa feria varietur propter mutaco
 nem littere dominicalis. Alia vero festa perti
 nent et ad memoriam et ad sacramentum. Vnde
 Christus passus est feria sexta. ut homines qui
 in sexta feria ceciderat redimeret et sic de alijs.
 Et ideo oportet quod sub diuersis mensibus fiant. in ea
 dem feria scilicet in dominica. Preterea semper
 pascha nostrorum accipitur dominica prima post pa
 sca hebreorum. quod est semper. xliij. luna. quia er
 go luna. xliij. non semper est eodem tempe. vel
 eadem die mensis. imo variatur secundum annos
 solares. Ideo et pascha nostrorum non semper est
 eodem tempore nec in eodem die mensis. licet semper
 sub eadem feria. scilicet in dominica celebretur. Rur
 sus ideo pascha pentecostes. et alia festa variabilia.
 nec certe die mensis sunt annotata. ne videamur
 imitari iudeos. qui semper illa celebrant in cer
 tis mensibus. Alcuinus vero dicit. quod ideo hoc festum
 per singulos dies variatur. quia natus est nobis
 qui per singulos mundi dies lauat illos qui pro
 peccatum ad se sunt maculati. Circa officium no
 cturnale sciendum. quod inuicem christus natus est
 nobis. In persona vero angelorum. cantatur a qui
 bus pastores vel potius omnis populus ad ado
 randum natum dominum inuitatur. x. vero psalms
 distinguuntur per tria nocturna. ut notetur. quod
 omnes sancti patres qui fuerunt in tribulatione po
 ribus. scilicet ante legem. sub lege. et tempore
 re gratie in nouo testamento sociati sunt pro ad
 uentum christi noue ordinibus angelorum. ut sicut

angeli sancte trinitati congaudent. sic et illi cō
gaudeant. In primo psalmo agitur de eterna
cristi gemitura vt ineffabili. In secundo de ei⁹
incarnacione. In tercio de laudibus sponsi et
sponse etq; in tribus primis lectionibus p̄ psal-
ozacula testificamur. qui non tam p̄pheticē q̄
euāgelice incarnatōez cristi describit. Pri-
ma est primo tempore. psal. ix. c. Secūda est
cōsolamini psal. xl. c. Tercia ē osurge psal. liij.
In ip̄is etiaz fit p̄missio in alijs ostēdit p̄mis-
sionis implecio. p̄m⁹ nocturn⁹ recolit temp⁹
ante legem seu eos qui fuerunt ante legem vt
abraham. ysaac et iacob. Secūd⁹ nocturn⁹ re-
colit tempus legis. seu eos qui sub lege fuerūt
vt dauid et p̄phetas et alios plures. Et ideo in
antiphonis q̄ cantātur in ill⁹ duob⁹ nocturnis
quia ad vet⁹ test. p̄tinent non dicitur alleluia
quoniam patres illoz tempoz differēbātur
ab eterno gaudio. scilicet a patria. in qua iux-
ta apoc. cātatur alleluia. Tercio vero recolit
nouum testamētū quod habuit incipiētia bap-
tismo. quod tercio tempore. s. gracie nobis col-
latum est. seu eos qui fuerūt in nouo test. vt sūt
apostoli et alij s̄cti. Deo q; in illis antiphōis
que eos recolunt et que ex nouo test. sumūtur
canitur alleluia. quoniam istos pl⁹ honorauit
suis aduent⁹. q̄ p̄cedentes patres. ita vt si
digni de hoc mundo migrāt illico in celū trā-
ferant et societati sanctorū iungant quod anti-
qui patres longo tempore expectauerūt. mur-
murantes infra claustra inferni. Ante nocturn⁹
nos solent in quibusdā locis super altare tres
panni poni. ad designatōnem p̄missioz. triū
tempoz. et in singulis nocturnis singuli amo-
ueri. Primus niger pro tempore ante legem.
Secūdus albus pro tempore reuelacionis. Ter-
cius rube⁹ pro tempore gracie p̄pter dilectōez
sponse candidē et rubicundē. In quibusdā q̄
ecclesijs suspendunt boni pannim quibusdā
viles. et in quibusdā nulli. put in p̄ma parte
dictum est sub ti. de picturis. Sane ad p̄mum
responsorium p̄mi nocturni. dicunt in quibus-
dā ecclesijs tres versus p̄pter causam reddita
sub p̄ma dominica aduentus et post quodlibz
triū responsioz. p̄ioz dicitur gloria patri
et hoc ideo. quoniam in trib⁹ responsioz. tria
significātur. scilicet restauracio angeloz. re-
paracio hominū. et modus quo ista facta sunt.
Restauracio angeloz. notatur in p̄mo vbi di-
citur. Gaudet exercit⁹ angeloz. Reparacio ho-
minū in secūdo. vbi dicitur. Pax vera descen-
dit. Modus vero quo hec facta sunt et poci⁹ q̄
descendit ille qui fecit insinuat in tercio quod
est in quibusdā locis. Descēdit de celis. in q̄
ostendit. vt p̄missum est deū descendisse a pa-
tre in virginem. et ita ad nos vel per hoc q̄ in
ip̄o responsio tangitur q̄ intrauit in regio-
nem nostram recolitur liberacio habitancū in
regiōe vmbre mortis. Quia ergo hec facta sūt
per trinitatem ideo post quodlibet illoz

trium responsioz gloria patri cātatur quod
ad laudem p̄tinet trinitatis. Rursus sicut mā-
na habebat saporem simile cū melle ita et cri-
stus duo habuit in se. videlicet humanitatem
deitatem. humanitas p̄ simulā deitas p̄ mel et el-
ligit. Vnde etiam in hoc secūdo responsio dicitur
hodie per totū mundū melliflui facti sūt celi.
quasi. d. totus mūd⁹ mellificat⁹ est et dulcora-
tus est. In tercio vero responsio fit triplex
iubilus. scz in fabrice. i. tāq. et in gloria patri
in quo quidam in tribus saluatorē emendam⁹
ostendentes q̄ qui ineffabiliter fabricā mūdi
creauit et ineffabiliter de virginis thalamo p̄-
cessit et ineffabiliter equalis patri et spiritus
s̄cto p̄māsit sic fuit ab eterno sic nūc est et erit
in eternum. et hec tria triplici iubilo significā-
mus. p̄mum primo secundum secundo. et terciū
tercio. Et vt exp̄ssius terciū significet in qui-
busdā ecclesijs cantatur gloria patri. et si-
cut erat in principio. et. vsq; amen. Et nota q̄
fit iubilus sup a et super o. Sup a in fabrice et
in tāq. Sup o fit in gloria patri. ad notandū
q̄ cui fit est alpha et o. id ē principiū et finis.
Iubilus autem quandoq; notat expectacionē
nostram vt dicitur sub ti. 8 septem dieb⁹ post
pascha. quandoq; nostram infirmitatē. vt i ver-
su tāq. sponsus. quandoq; regi. de quo agit
magnitudinem ut ibi fabrice mūdi. quandoq;
gaudij immensitatem. vt in fine responsioz ver-
bum caro sibi em signat immensitatem gaudij qd
viri sancti habent de eo. q̄ verbum caro factū
est plenum gracia et veritate. De iubilo dictū
est in p̄hemio quīntē ptis. Restat adhuc de
sex responsioz dicerē. et quidem in p̄mis duo-
bus secunde nocturne agimus de partu. In ter-
cio de parturiente. In duobus vero p̄mis tercie
nocturne agimus de parturiente. et in tercio de
partu. in quo cōsuetudinem mulierū imitatur.
Consueuerunt em mulieres visitare parturien-
tes et partū et eius munuscula sua dare. et nos
parturientē et partum quodammodo visitamus
cum p̄ modulo nostro eos magnificamus. Ip-
se vero laudes sunt munuscula que offerimus.
Dicitur etiam ad horas capitulum. paulus ser-
uus ro. i. c. Et illud. multipharie. hebre. i. c. et
illud apparuit gracia. ad titum. ij. c. Et illud ap-
paruit benignitas ibidez. iij. c. In nocturnali
officio tria legunt euangelia. vt habeat ecclesia
quod intendit. nititur em ostēdere vtrūq; na-
turam esse in cristo ut sic plures sint testes na-
tuitatis xp̄i. et p̄pter hoc etiam legunt lectio-
nes in quibus aug. et alij sancti inducunt aliq̄s
autoritates infinitas. scz ab eis qui fuerunt an-
te legem. sub lege. et post lege. quomā integz
est iudicium. quod plurimoz sentencijs cōfir-
matur. Legitur et quartum euangelij matth.
scz liber generatōis post nonus versū in quo
exprimit eius generacō. vt ostendat eū fuisse
d. genere eoz. patrum qui b⁹ facta est p̄missio
scilicet dauid. et abrahā dauid i ps. De fructu

veteris q̄. et in primo paralipomenon. cū dor-
mieris cū patribus tuis suscitabo semen tuum
post te. Abrahā vero gen. xvj. dictum est. In se-
mine tuo benedicentur omnes gentes. et ideo di-
cit in principio filij dauid. filij abrahā. quia illi
specialiter facta ē pmissio. sic ostendit q̄ ip̄e
erat messias qui pmissus ē in lege et p̄phetis
Et nota. matheus hic describit geneologiā
descendēdo vsq; ad ioseph. Lucas vero ascen-
dēdo. put sub ep̄stia dicet. Sed quare potius
ioseph q̄ marie gñacio p̄putat. cū etiā cristus
non fuerit fili⁹ ioseph. Respondeo quia ambo
de eadem tribu fuerūt et tribus. i. geneologia p̄
mares nō p̄ feminas distingui solet et op̄tari
in veteri te. humerādo ergo vsq; ad ioseph p̄
inde est. ac si vsq; ad beatā virgine p̄cessisset.
Præterea cristus maluit filios fabri vocari q̄
matrem p̄pter susceptōez adulteri lapidari. et
reuera fili⁹ ē illi⁹ fabri. q̄ fabricat⁹ ē aurorā
et solē. Et scias q̄ natiuitas beatæ marie ex tri-
bu iuda et regia stirpe dauid originē duxit. p̄
ut scriptura sepe testatur dicens. xpm de semi-
ne dauid descendisse. qui de ip̄a sola natus est.
Siquidem dauid inter ceteros duos filios ha-
buit. scz nathan et salomonem. Ex cathena siue
generacione nathan descendit. et go maria quo-
dam ex cathena ip̄ius nathan. leui genuit mel-
chi et panthera. Panthera vero genuit bar-
panthera. Barpanthera ioachim. ioachim vir-
ginem mariāz vt dicet in octaua p̄te sub festo
philippi et iacobi ap̄loz. Ex cathena vero salo-
monis descendit ioseph vir ip̄i⁹ marie. qm̄ ex
cathena ip̄i⁹ salomōis mathā ex uxore sua ge-
nuit iacob. Defūcto autē mathā. melchi ex tri-
bu nathe filius leui. et frater p̄theris nup̄te
uxori ip̄ius nathan. scilicet matri iacob. ex qua
genuit heli. et sic facti sunt fratres vterini ia-
cob et heli. Mortu⁹ autē est heli ex tribu nat̄hā
sine liberis. cuius uxorem accepit iacob frater
ei⁹ ex tribu salomonis et suscitauit semē fratris
eius et genuit ioseph. Ioseph igit̄ natura est
filius iacob ex descēsiōe salomōis secundū le-
gē vero heli qui ex nat̄hā nāq; nascebat scd̄z
naturā quidē filius erat gñantis. s̄m̄ legē de
functi. Deinde cantat. Te deū laudam⁹ in om-
niū antecedentiū actionis ḡaz. et ad designan-
dum nos exultare cum angelis. et cōgratulari
de dragma p̄dita inuēta. In quibusdā tñ ecclē-
sijs fuit p̄ma missa cantat̄ dēt̄m euāgelij ma-
thei. Liber gñacōis. et hoc ideo. q̄ duo testes
admir⁹ nobis necessarij erāt. p̄m⁹ testis fuit lu-
cas qui i euāgelio misse. Er̄t̄ edict⁹ zc. narra-
uit iuxta verbū euāgelij deum natū in ciuitate
dauid. Adducit ergo ali⁹ testis dicens eū natū
de dauid. Ac si dicat nō tantū est nat⁹ de ciui-
tate dauid. s̄ etiā de dauid. vñ math. p̄⁹ noiat
dauid q̄ abrahā dicēs. filij dauid. filij abrahā
quāuis et alia possit esse causa q̄re p̄⁹ d̄s noiat
scz. quia dauid fuit p̄or abrahā dignitate nam
ille tantū p̄iar cha iste p̄iar cha et rex. auditō

igitur in euangelio misse vno teste ab ecclesia
quia vir est quod vno teste solo credatur. Iso
adiedo alio scilicet matheo qui etiam genera-
cionē dñicā describit. tūc plene s̄fidens ecclia
erultās clamat. Te deū laudam⁹ vt in ore du-
oz. triū vel plurū stet om̄e verbūz. Adhuc q̄
vir est q̄ vno testi credat. hinc est q̄ vn⁹ ter-
minat missam dicēs in quibusdā ecclijs. Bene-
dicam⁹ dño. Et ecclia q̄si vce dimissa respōdz
deo gracias. Rursus finita missa dicit̄ euāge-
lium. Liber generacōis. postea. Te deū lauda-
m⁹. q̄ gñacio diuinitatis p̄cessit gñacōz hu-
manitatis. Et q̄ illaz noticia fuerit nobis lau-
dis materia. ideo laudes sequunt̄. Missa ergo
laudes p̄cedit. q̄ p̄⁹ fuit eterna gemitura s̄ q̄
missa illa loquit̄ quā aliq̄ creatura fuerit. que
deū laudare potuerit. In laudib⁹ matutinis q̄si
coream ducim⁹. vñ in p̄ma an. dicim⁹. Quē vi-
distis pastores zc. et ipsi responderūt natū vi-
dim⁹. Circa misse vero officium notandū ē
q̄ thelesphoz⁹ papa statuit i die ista debere
cantari tres missas ad ostendendū. q̄ xpi nati-
uitas saluauit patres trium temporū. scz p̄s
ante legē. sub lege. et post legēz. Prima canit̄
de media nocte. ad ostendendū. q̄ illi qui fue-
rūt an̄ legēz nō fuerūt illuminati aliq̄ lege. et p̄
illam etiam ostendit̄ q̄ panis qui q̄t̄ die sacri-
ficat̄ et manducat̄ in altari. videlicet xps nat⁹
est in bethleem in media nocte. et in hac nocte
sicut dicit lucas. vñ sapiēcie. xvij. Cū medium
silencium tenerēt om̄ia. et nox in. s. c. m. it. h. zc
Ad h̄c erā exponitur de natiuitate domini.
hic etiā insinuat euāgelij hui⁹ misse. et collec-
ta illa. Deus qui hanc sacratissimā zc. et p̄p̄cia
illa populus gencij ambulabat in tenebris zc
et epistola et fere om̄ia que in illa missa dicun-
tur. Dem et thelesphoz⁹ papa statuit in hac
missa ymnū angelicū. scz. Gloria in excelsis do-
solenniter decantari ad recolēduz q̄ angeli no-
de ista illū decantauerūt. in qua ab angelis pa-
storib⁹ est nunciat⁹. vñ in euāgelio legitur et
subito facta est cum āgelo multitudo milicie ce-
lestis laudantium et dicentū. gloria in excelsis
deo. et in terra pax hominib⁹ zc. Potandū
est autē q̄ hec missa et laudes matutine termina-
tur in plerisq; locis vna oracōne. ad ostendē-
dum q̄ totum illud officium idē indicat. scz na-
tiuitatem eternā et temporalez. vnde ip̄a missa
incipit. Domin⁹ dixit ad me fili⁹ zc. qd̄ tantum
de gñacione eterna seu de gñacione xpi intelli-
git̄. qd̄ nō seq̄t̄. ego hodie genui te. de v̄q; ē
et exponitur hodie. id est eternaliter. s̄a secū-
dum aug⁹. Hodie penitenciaz significat. et qd̄
eternum est semper presens est. versus de tem-
porali scilicet. Quare fremuerunt zc. quasi d-
pro nichilo cum cristus deus et homo sit. Re-
sponsorium de eterna in quo dicit deus pater
Ego pater sum. Deum p̄cipium. vnde et
ibidem sequitur. In die virtutis tue. scz i die re-
surrectionis in splendorib⁹ sanctorum. id ē in

162
lucē omniū sanctorū et dicit splēdorib⁹ scōz
pluraliter propter diuersos effectus vter o
id est ex intima bonitate mea. ante luciferū ge
nuitē id ē ante omnē creaturā. q̄si. d. ab eter
no. Epistola vero. Paulus seru⁹. q̄ quidam in
vigilia dicent et euāgelium de tempali. vnde i
epistola dicitur ex semine dauid secundum car
nem in euangelio dicitur. Er̄t edictum a cesarē
re augusto. quod est luce. ij. c. In alijs vō ec
clesijs dicit epistola. Apparuit gracia dei. q̄ ē
ad i. ij. c. Ante epistolā legit immediate p
phēcia. **P**rimo vt basis sit sub colūna inmitē
te basi non em̄ q̄ dicitur in euangelio crederēt
impleta nisi forent in veteri te. p̄dicta. Secū
do ideo in vigilia et in hac missa due lectiones
sine interuallo dicunt. vna de p̄phā alia d apo
stolo. quia cristus pro duobus populis in vno
pariete coniungendis nascitur. Tercio quia
super basim p̄phetarum fūdāta ē colūna apo
stolorū. **Q**uarto. quia actiui et contemplatiui
per hāc natiuitatē in vna fide saluant. **Q**um
to. quia per vtrūq; testamentū. xp̄i natiuitas
concorditer predicatur. h̄j sunt duo cherubim
qui propiciatorium tegunt. sese q; in propici
atorium veris vultibus respiciunt. vt dictum
est in p̄hemio quarte partis. Quidam tamē
nullam dicunt p̄phā significantes q; vetera
transferūt et noua facta sunt omnia quasi. d. ip
so facto cesset figura. q; veritas venit. **S**e
cūda missa cantatur in diluculo in exordio diei
quando cristus in cunabilis adorat⁹ ē a pasto
ribus. et hoc p̄mo ad ostendendū q; sancti p̄es
et p̄phete qui fuerunt sub lege scripta aliq̄a
tulam cognitiōez dei habuerūt. sed nō tantam
quantam nūc habemus. Et ideo incipit a p̄mis
sione que facta est antiquis in veteri lege lux
fulgebit hodie zc. Secūdo idō. quia sic domin⁹
a gabriele fuit nunciat⁹ p̄uisq; nasceretur. sic
ante incium diei sue natiuitatis missa cantatur.
Tercium p̄pter ortum noue lucis. quia ille qui
nat⁹ est in ortu suo tam in vtero q̄ ex vtero fu
it lux vera. Dicitur ergo in ortu huius tempas
lis lucis. quasi ip̄o facto dicatur. Orta est lux.
hūc sonat introit⁹. scz. Lux fulgebit. et gra
duale in quo dicitur. de⁹ domin⁹ et illuxit nob
Et quod sequitur in introitu. et vocabit̄ ammi
rabilis sumitur p̄sa. ij. c. **A** quibusdā tamen d
de nocte eo q; pastores in nocte illa visitaueūt
p̄sepe domini quod notat euangelium eiusbez
misse. pastores zc. luce. ij. c. Predicitur tūc eti
am in quibusdā eccl. iis p̄phā spirit⁹ domini
super me. que est p̄sa. quadragessimoprimo ca.
Demde dicitur epistola. Apparuit benignitas
que est ad titum. iij. c. Cōmuniō est. Exulta sis
lia zach. ij. c. Tercia vero missa que die cla
ra hora tercia. quādo illuxit nobis dies redēp
cionis nostre festiui⁹ celebratur ad temp⁹ res
fertur gracia. In quo descendit lux magna de
celo que illu. o. h. v. m. hunc mundū. Velū em̄
templi scissum est in duas p̄tes. vñ sapiencia.

Aperta sūt prata et apparuerūt herbe virētes
Epistola. multipharie que est ad hebre. i. c. et
euangelium legunt de eterna generatōne. vñ
dicit in epistola. filius meus es tu ego hodie
genui te. et d temporali habet ibi. multiphar
ie multisq; mōis in euāgelio vō de eterna vñ
incipit in p̄ncipio quasi. d. in p̄ncipio creatu
rarum erat verbum. quod est. ioh. i. c. Dicitur
etiam tunc in quibusdā ecclesijs p̄phēcia p̄
ter hoc sciet que est p̄sa. iij. c. Cōmuniō est. vi
derunt. p̄sa. iij. c. et p̄s. Prima ergo missa est
de eterna gemitura. Secunda est d p̄missio
ne antiquis facta. vñ cantat. Lux fulgebit nō
dicit fulsit vel fulget. Tercia est de verita
te nobis exhibita vnde cantat. Puer natus est
nobis p̄sa. ij. c. Tbi vtitur futuro. ad notandū
p̄missionem. hic p̄terito ad notandū p̄
missionis implecōez. Et quia eterna generatō
nobis est occulta. iuxta illud p̄sa. Generatōne
eius quis enarrabit. ideo missa de eterna ge
nitura nocte p̄funda cantat. quia vero antiqui
patres quibus facta est p̄missio. certi erāt de
incarnacione domini. sed non tm̄ quantum pa
tres noui test. quib⁹ exhibita est veritas. **S**e
missa de p̄missione antiquis facta cantat illuscē
te auro ia in qua est modicum lucis. Sed secū
dum ipsum introitum videt q; debet et eē lux
fulgēs. sed nō est ita. quia lux in auroza rubet
in tercia fulget. in sexta feruet. in vespera te
pet. quia vera temporib⁹ noui test. manifesta
est veritas. **I**de ē q; missa q̄ ē de exhibicōe ue
ritatis clara luce cantat. **P**rima ergo missa
p̄tinet ad generatōez eternam. scz de patre si
ne matre. Secunda ad temporalem. scz de ma
tre sine patre. Tercia opacta est. quia d vtra
q; agit. et ideo pertinet ad eternam simul et tē
poralem. **P**orandum tamen est q; in missa q̄ ē
de eterna gemitura legit euāgelium d hūmita
te scz erit edictū a cesare augusto. In illa vero
que est de veritate exhibita legitur euāgelium
de diuinitate. scilicet in p̄ncipio erat verbum
Ad notandum q; ex quo humanitas diuinitati
fuit vnta. nec humanitas sine deitate. nec dei
tas sine humanitate fuit. nec erit. hāc racionez
asserit magister in p̄alterio. **A**iunt quidam
q; cum in collectis in lectionibus. et in euange
lio. et in offertorio p̄oris misse euidenter nati
uitas de virgine memorat. intencio totius offi
cij ad tempalem potest natiuitatem referri. et
exponunt i introitu. hodie. id est hac die ante
luciferum stellam videlicet matutinā genui te
id est generacionem tuam sum operat⁹. Et q;
in euangelio dicitur. Maria peperit filium suum
primo genitum exponitur p̄mogenitum. i. an
te q; nullum. **O**fficium vero secunde misse aiunt
cōcordare dictis pastorū dicentium vt legit i
euangelio. transeam⁹ vsq; bethleem et vi. hoc
v. q. factum est. **Q**ui gratulantes dicunt in in
troitu lux fulgebit. **Q**uarta enim erat stella ex ia
cob. vel dicitur lux fulgebit in p̄sona legis. q;

tempore natiuitate anti quis patribus ipromisit
et subditur. Dominus regnauit decorez induit
est. Illum scilicet decorez quo coronauit eum mater
sua hec est humanitas. et addunt in graduali.
Benedictus qui venit. et in alleluia. Dominus
regnauit et quis quantus sit. in offerenda suppo
nunt dicentes. Dominus enim firmabit orbem terre.
Et quia primus paries est ex hebreis. ideo primicie
scilicet pastores in comunione loquuntur ad eos. Ex
ulta filia syon. id est ecclesia. Officiu tercie mis
se personat mirabilia uerbi dei quod erat in princi
pio et incipit esse caro. sicut legitur in euange
lio. hoc uerbum est puer qui secundum prophetas
natus est nobis. ut canimus in introitu. et hoc
est canticum nouum. de quo propheta in uersu.
Cantate domino canticum nouum. hoc est uerbum
est illud salutare. de quo prius canit in gra
duali. Viderunt omnes hec est lux magna. que
descendit in regnum uterque. que illi. o. ho. ve.
in hunc mundum de qua dicitur in euangelio. In
principio etc. Hic demum est ille diues rex et po
tes cui dicitur in offerenda. Tui sunt celi et tua
est terra. In fine prime et secunde misse dicunt
quidam. Benedicamus domino. put dicitur est
sub tri. de aduentu. Ab hac autem die usque ad oc
tauam ephie responsoria et eorum uersus dicitur
cum alleluia. ad representandum summam leti
ciam que aduenit tempore gracie.

De dominica infra octauas natalis domini.
Dominica que intercidit infra octauam nata
lis domini cantatur de natiuitate domini. unde
introitus misse est. Dum medius silencium tene
rent omnia etc. sapientie. etc. Est enim triplex
silencium scilicet ignorantie. desperacionis. et glorie.
Silencium ignorantie fuit ante legem. quia ig
norabant peccata sua. et ideo non clamabant ad do
minum ad ro. x. Moyses regnauit ab adam usque
ad moysen. postquam autem lex data est ad cogni
tionem peccati multo tempore seruauerunt le
gem. Ad ultimum uero desperauerunt quando
scilicet omnes declinauerunt simul inutiles facti sunt
tunc fuit silencium desperacionis. postquam autem
uenit christus ruptum est silencium. unde clamat
omnes laudes dei. Silencium glorie. uenit quando
impletum erit totum desiderium nostrum. In si
lencio desperacionis ueniet dominus ut ei attri
bueretur salus humani generis. qui est uerus me
dicus. et hoc est quod dicitur. Dum medius silen
cium tenerent omnia. Sequitur et nox. i. dya
bolus in suo cursu medius. id est omnino iter ha
beret. Omnes enim comuniter ad inferos descen
debant. Omnipotens sermo tuus. id est filius
tuus domine pater. qui dicitur sermo patris. quia
per eum natus est a regalibus sedibus uenit qui
terere et facere reges. uel ad literas dum omnia
tenerent medius. i. comune silencium de nocte
scilicet quando omnia silent. et nox in suo cursu
medium iter pageret ad literam. Omnipotens
sermo tuus. a. a. re. se. ve. quia media nocte na
tus est dominus. et concordat epistola que est ad

Gal. iij. c. Vbi dicitur. at ubi uenit plenitudo
temporis etc. Responsorium est speciosus forma
et cetera. quia immunis ab omni peccato et om
nibus uirtutibus plenus. sicut enim habetur ad
collocen. iij. In ipso habitat omnis plenitudo
diuinitatis corporaliter. i. ad modum trine di
mensionis. id est omni modo sicut in omnibus
est. scilicet. essentialiter presencialiter et potenciali
ter. Item secundum gratiam est in sanctis et se
eundum unionem est in christo. et ideo diffusa est
gratia in labijs tuis. gratia. quia nunquam sic locu
tus est homo. diffusa est in qua. quia in ore eius
fuit lex clemencie. ut cum dixit. mulier nemo te
condemnauit. nec ego te condempno. uade et am
no. p. Et cum dixit. diligite inimicos etc. euang
gelium. Erat ioseph luce. ij. Similiter ad nati
uitatem pertinet quantum ad principium. licet et
ad aliud pertineat. Erant pater eius. scilicet putati
uus et mater mirantes super hijs que dicebantur
eo. s. a. pastoribus. Sequitur in euangelio pro
phetia simeonis. Ecce positus est hic in ruam. scilicet
in fidelium. et in resurrectione multorum scilicet fide
lium et in signum. id est in signatorem cui contra
dicitur. quasi. d. si in uiridi hoc faciunt in arido
quid fiet. uel. id est in ostensionem. quia per humi
litem et paupertatem in paradysum. uel in sig
num. id est in signaculum. unde iohannis primo. Quem
signauit pater et misit in mundum ut eo signa
remur et aggeus. Ecce posui te in signaculum
quia elegi te. Et in canticis pone me. ut signa
culum super cor tuum etc. positus est ergo christus
in signum tripliciter. scilicet in significatorem i. ostē
sionem. et in signaculum. Rursus hoc officium
Dum medius etc. Vox est primitiue ecclesie in qua
recolit domini natiuitatem. cuius fructum predicat
in epistola. quia de seruitute transiit ad fili
orum ad eorum etc. et ipsum commendat secundum sapi
entiam in euangelio ubi dicitur puer crescebat
et confortabatur plenus sapientia scilicet potestatem
In alleluia. Dominus regnauit et in offerenda.
Dominus enim firmauit secundum pulcritudinem
in graduali speciosus forma. In postcomunio
ne uero. Tollite puerum. math. ij. c. Tempus
fuge uocatur. quo descendit dominus in egyptum
et mystice respicit ad gentilitatis adoptionem
quia dominus de iuda transiit ad gentes. ut eas
adoptaret heredes

De festo Circumcisionis

Hec de festo circumcisionis dicendum est.
Sciendum autem est quod circumcisio pri
mo iniuncta est abrahe et semini eius
id est hebreis ex eo nascituris ut sic pro
baret an obediret uel non. sicut et adam ad pro
bationem obediencie mandatum accepit ne de lig
no uetito manducaret. Fuit autem precepta
circumcisio propter quinque causas. Primo ut pro
obediencia mandati abraham placeret deo cui
per preuicationem adam displicuerat. Se
cundo data fuit in signum magne fidei abraham
Credidit enim se habiturum filium in quo be